

Perspective de Armonizare (I)

George BALINT

Spunea un autor, într-o emisiune literară difuzată la radio, că armonia ține de exterioritate. Această afirmație m-a făcut să tresar, ca muzician, fiind obișnuit să consider armonia din perspectiva unei stări mai degrabă lăuntrice. Totuși, mi-am zis, să încerc perspectiva acestei idei.

I. CONSTITUȚIE OBIECTIVĂ

1. Admitem așadar, că, în general, în armonie se pun lucrurile. Adică cele din afară. Spre exemplu, **corpul** meu. El este un contributor al faptului că mă găsesc, rămânând totuși în afara esenței mele. Este pasibil armonizării cu *lumea*, care, și ea, este tot în afara mea, deși mă-ncuprinde. Corpul meu și lumea, dacă sunt în armonie, se pot întreține reciproc, coexistând. Astfel, fiecare are șansa să dănuie în propria-i identitate: corpul să fie sănătos iar lumea, curată. Prin urmare, armonia este o ordine necesară între lucrurile exterioare. Ea nu se găsește de-a gata, tocmai pentru că în existență apar și dispar mereu alte lucruri, așa că cele aflate la un moment dat trebuie să se reansambleze cât mai armonios. Și cu atât mai dificilă devine această întreprindere, cu cât unele lucruri sunt animate și chiar se transformă, lent sau radical, sub aspectele extreme ale nașterii și morții.

Privind însă strict de la nivelul corpurilor (fizice sau biologice și indiferent de regnul lor - mineral, vegetal, animal), felul armonizării între ele ține de un mod fenomenal. Se interdetermină și se adaptează, coabitând și/sau devorându-se reciproc, fiecare substanțializând mediul celuilalt, ca hrană și adăpost, pradă și prădător. Sub aspect relațional (pe lângă masă și energie), corpurile sunt caracterizate și de loc (volum) și imedialitate (nemijlocire), ca alcătuit-alcătuitoare de existență. De fapt, corpurile survin dintr-un unic impuls, pe care tind natural să-(și)-l conserve. De aici perpetua transformare în diversitate, a cărei ramificare se extinde doar pe orizontală. În raport cu impulsul inițial, mișcarea corpurilor este inerțială, în cadrul ei interacțiunea fiind o adaptare mecanică, indiferentă (oarbă, aproiectivă). Oricât de performante în lupta pentru supraviețuire (în cazul corpurilor biologice), corpurile nu se pot autodetermina, rămânând prinse în condiția materialității, ca lume. Iar din perspectiva constituției materiale, conservarea energiei impulsului prim ajunge să comporte un număr finit de variante, datorită simplului fapt că în șirul potențial infinit al lor, unele dau erori de conservare. Prin urmare, corpurile, ca și lumea însăși, se erodează, destrămându-se în repaos. De aceea considerăm lumea (materialității) ca fiind dat-făcută *odată cu timpul*, un timp care o și petrece, pe dedesubt, în calitatea de conținut al ei. Astfel, timpul *subdat* lumii este totodată prim și unic, ca accent dezinvent și, tocmai prin aceasta, ermetic, incomensurabil. Spus altfel, timpul lumii este

acel balaur mitic, care așteaptă încolăcit-ascuns în adâncul ei. Prin chiar această așteptare, lumea este sorbită, secătuită fiind dinlăuntru. Vorbim de neantul însuși, acel fantastic-înfricoșător din sub-lume, din sub-pământul (materialitatea) fiecărui corp.

2. În procesul existenței lor, corpurile cumulează experiență, ceea ce le permite să interacționeze în mod selectiv și, astfel, să evolueze către o existență autonomă, ca vietăți. Dar dacă experiența se depozitează la nivelul corpurilor prin funcția memoriei (*g e n e t i c e*),

competența selectivității ca atare revine unei alte instanțe, tot de natură obiectivă, complementară alcătuirii materiale. Este acea (altă) entitate care mă și redimensionează, aptă să înșire lumea în gamă, proiectând-o ideatic, ca ordine. O cunoaștem sub numele de **cuget**.

Spre deosebire de corp, cugetul este lipsit de materialitate. El este însă o abstragere a corpului în eter (spirit), ca ordine în sine. Nu o ordine absolută, fixă, imuabilă, ci un *criteriu de ordine*. O ordine adecvată, deopotrivă sau diferențiat, posibilității și idealității. Am putea spune, o ordine istorică, deși mereu anacronică în raport cu realitatea faptelor. Mai degrabă o ordine narativă, descriptivă sau chiar configurativă. Un set de criterii de ordine. Deși asociem metaforic cugetul cu luminozitatea minții, în raport cu lumea el se găsește (pe sine) în umbra acesteia, neputând-o „privi” decât din/ca urmă (din spate). Din această primă poziție, cugetul se află în dezacord cu lumea, care îi apare: fie ca alcătuire incoerentă - o grămadă de fărâme sau resturi anapoda, risipite; fie ca insuficient cunoscută - cel puțin prin aceea că nu poate fi întregită (restituită), câtă vreme nu este privită din față. Mai mult, oricât de sănătos/robust (energetic) în raport cu lumea, orice corp (ca și lumea însăși) este vremelnic, năruindu-se cu timp, precum un accent dezinvent sau, altfel imaginat, o durată care scade, împuținându-se. La rândul său, cugetul este continuu (în același moment) delimitat de timp. De aceea trebuie ca mai întâi lumea să fie abstrasă timpului abisal, în continuitatea momentului de cuget. Dar, întrucât corpul este material iar cugetul ideatic, această diferență de substanță nu permite cugetului să acționeze nemijlocit, din umbra lumii. El trebuie să opereze pe o față virtuală a ei, o interfață - *limbajul* - prin intermediul tastării (butonării) conceptelor. Convenită astfel, lumea poate fi apoi analizată (decompusă, înșirată, nominată, enumerată, registrată) și (re)compusă, în diferite proporționări, adecvate diverselor criterii de concepție.

(continuare în numărul viitor)